

27 maart 2022 – bevestiging diakenen

GEDOE IN DE GEMEENTE...

Bijbellezing: Handelingen 6, 1 vers 7

Gemopper in de kerk... Gedoe... Kritische geluiden... Wat doet het met u? Misschien erger je je er wel aan. Misschien schiet je ervan in de kramp en wordt je er vooral verdrietig van. Of misschien denk je als jongere wel: 'is dat nou de kerk, waar ik mij moet thuisvoelen?' Of misschien – we kunnen het ook omdraaien – bent u of ben jij zelf wel zo'n iemand die op dit moment in de mopperstand staat. Dat u vindt dat er dingen echt niet goed gaan, dat je je zorgen maakt. Of dat jij vindt dat er echt iets moet veranderen in de kerk

In deze preek wil ik eens kijken met jullie naar zo'n situatie in de eerste christelijke gemeente, vlak na Pinksteren. Het ging aanvankelijk zo mooi met deze gemeente, men was één met elkaar, men deelde geld en goederen met elkaar, men zorgde voor elkaar, men loofde samen de Heere God..., maar nu is er onrust ontstaan. Gemor, gemopper. Laten wij met elkaar gaan bekijken wat wij van die situatie kunnen leren voor onszelf, maar ook wat wij over de Heere God kunnen leren en over Zijn werk in de gemeente en in ons leven.

Eerst even bekijken: wat is er precies aan de hand? Dat staat gelijk in vers 1: *in die dagen, toen het aantal discipelen steeds toenam, ontstond er gemor van de Griekssprekenden tegen de Hebreëën, omdat hun weduwen bij het dagelijks dienstbetoon over het hoofd gezien werden.* Er werden bepaalde mensen over het hoofd gezien in de kerk. Ze werden niet gezien. De weduwen, zo vertelt Lukas. Dat klinkt misschien wat apart, maar weduwen worden in de Bijbel wel vaker in het bijzonder vermeld, vaak samen met wezen (weeskinderen) en ook vreemdelingen. Dat waren namelijk in de tijd van de Bijbel drie heel kwetsbare groepen. Hier gaat het over *Griekssprekende* weduwen, hoe zit dat? Nu, Jeruzalem was toen al een soort multiculturele stad. Joden waren, mede door de oorlogen, overal verspreid geraakt in de toenmalige wereld, maar er was de neiging om op latere leeftijd weer terug te keren naar Jeruzalem, om daar bij de heilige stad begraven te willen worden. Nu, als het inderdaad zo is dat men vanuit de Griekse wereld rondom Israël op latere leeftijd terugkeerde naar Jeruzalem, dan is het verklaarbaar waarom er zoveel Griekssprekende weduwen in en nabij Jeruzalem woonden. Van deze Griekssprekende joden was er een aantal tot geloof gekomen in de Heere Jezus. Net zoals van de Hebreëus sprekende joden in Jeruzalem. Zo kwam het dat de eerste gemeente vanaf het begin al multicultureel was: joden die altijd in hun eigen land hadden gewoond, zoals de twaalf apostelen ook, Hebreëus sprekende joden en joden die vanuit het buitenland kwamen en Griekssprekend waren en de Griekse cultuur met zich mee hadden gebracht. Maar blijkbaar was het lastig om een multiculturele gemeente te zijn. De discipelen spraken op die Eerste Pinksterdag alle joden in alle talen aan, maar nu bleek er later toch een taal- of cultuurbarrière te zijn. Die Griekssprekende joden werden over het hoofd gezien. Ze vormden misschien wel in minderheid. Of zij hadden hun eigen cultuur en vonden het wat lastig om aansluiting te vinden. Ik weet het eigenlijk niet, waarom dat onderscheid zo hardnekkig was. Maar het is wel heel herkenbaar: je bent allemaal één, één in Christus, en toch zijn er soms van die subtiele onderscheidingen, onderhuids, soms zonder dat je het doorhebt..., dan blijken er toch weer groepen te zijn, natuurlijke verbindingen met sommigen wel en sommigen niet, links-rechts, oud tegenover jong of wat dan ook. Ik denk dat dat van alle tijden en alle plaatsen is. Maar daar moeten wij daarom echt met elkaar op bedacht zijn en op bedacht blijven. Want soms heb je het zelf niet eens door. Ik

vraag mij af, of men toen in Jeruzalem het echt doorhad en *bewust* onderscheid maakte, of dat men gewoon per ongeluk die groep over het hoofd zag. Want ja: de gemeente groeide en groeide maar..., 3000 mensen, 5000 mensen, prachtig!, maar het werd steeds lastiger om overzicht te hebben..., je kende elkaar niet allemaal meer... Soms heb je het daardoor zelf niet eens door dat er een bepaalde groep toch – ondanks alle goede bedoelingen - over het hoofd gezien wordt.

Even concreet: ik moet denken aan wat ik las van een vrouw die rolstoelgebruiker is. Zij schreef in haar boek over hoe kerken soms goedbedoeld de mist in gaan met aandacht voor de gehandicapte medemens. Dan wil een kerk heel open en gastvrij zijn – wij zijn een laagdrempelige gemeente hoor! – maar er blijkt wel een letterlijke drempel bij de kerkdeur te liggen die heel moeilijk is voor rolstoelgebruikers om over te gaan en er is ook geen invalidentoilet aanwezig. ... Of een ander voorbeeld: er wordt in een gemeente wel honderd keer tegen jongeren gezegd dat zij welkom zijn, dat zij er bij horen..., maar in heel veel dingen voelen de jongeren dat zij zich vooral moeten aanpassen aan hoe het daar gaat en dat zij eigenlijk niet echt gekend zijn in wat hen beweegt en hoe zij dingen beleven. ... Of – waar ik nog wel eens in de HWS met mensen over heb gesproken: het blijkt voor niet-blanke christenen lastig te zijn om in zo'n erg blanke gemeente echt te aarden en je thuis te voelen. Wat is het belangrijk om van die eerste gemeente te leren dat er verschillende groepen zijn, culturen, individuen die elk tot hun recht moeten komen. Een gemeente is per definitie divers en dat vraagt om oog voor elkaar. Soms om aanpassingen. Om soms je stem te laten horen. Of om soms even je eigen stem wat minder te laten horen.

Maar weet u wat ik nu zo mooi vindt? Dat dit gemor, dat gemopper in de gemeente van Jeruzalem wel tot iets goeds heeft geleid. Want wat gebeurt er? De apostelen, die tot dan toe de leiding hadden in de gemeente, sussen de boel niet, maar nemen het geklaag van deze Griekssprekende weduwen serieus en roepen de gemeente bij elkaar: 'dit kan zo niet. Er moet iets gedaan worden'. En vervolgens worden zeven personen aangesteld die zich erop moeten toeleggen om deze groep Griekssprekende weduwen te helpen. Wat mooi: die apostelen die de leiding hadden en die tot dan toe zorgden voor een goede verdeling van voedsel en goederen ('de tafelbediening', vers 3), die apostelen stellen van het een op het andere moment een zevental personen naast hen verantwoordelijk! Dat is een behoorlijke verandering in organisatie! Nu had je dus een twaalfstal en een zevental. En de verdeling van de goederen en voedsel en dergelijke, dat zal vanaf nu ook heel anders gaan. Maar heel de gemeente stemde er gelijk mee in. Mooi hè, dat zo'n best ingrijpende verandering zo soepel ging... en dat dit gemor en gemopper uiteindelijk tot zo'n mooi resultaat heeft geleid.

Wat wil ik hier nu mee zeggen? Nou niet dat alle veranderingen zo makkelijk moeten gaan en zo makkelijk moeten worden gedaan als toen. Soms wel. Soms niet. Maar waar het mij om gaat: *blijkbaar kan een gemeente door bepaalde pijnen heen juist groeien en zich ontwikkelen.* Dat gemopper in de gemeente toen was pijnlijk, maar heilzaam. Die storm in de gemeente toe was niet leuk, maar zorgde wel voor een nieuwe wind! In een gemeente zijn bepaalde vormen van gemopper dus soms heel heilzaam. Soms is weerstand tegen bepaalde dingen heel niet negatief, maar juist belangrijk! Schiet daarom niet gelijk in de kramp. Ga niet gelijk weerleggen en reageren, maar kijk eens wat voor waarde daar misschien in is te vinden. En soms zijn schijnbaar tegenovergestelde groepen juist nodig om elkaar in balans te houden. Ik zeg het nu misschien wat harmonieus allemaal – want soms is dat gemopper en gedoe ook helemaal niet leuk! – maar schiet niet in de kramp bij weerstand en gemopper. Ga niet gelijk negatief denken over de kerk als het er soms even stormt ('is dit nu de kerk?') En wees ook niet gelijk bang voor veranderingen of boos

vanwege weerstand, maar kijk eens naar hoe die apostelen en de gemeente ermee omgaan: zij stonden open voor tegengeluiden, zij waren flexibel in hoe de gemeente georganiseerd moest worden en ze gingen mee. ... Wat zegt het over mij, als ik gelijk er iets mee uit te moeten klappen wanneer iets mij niet past en mij raakt? Of wat zegt het over mij, als ik elke verandering als een gevaar of elke weerstand als een hindernis interpreteer? Wat meen ik dan te moeten vasthouden of te willen allemaal? Zou ik..., zouden wij misschien soms wat meer naar God moeten kijken en op de Heilige Geest moeten vertrouwen misschien...?

De apostelen namen het gemopper serieus. Ze gooiden de organisatievorm om en hoe(!): maar liefst zeven mensen werden aangesteld, met allemaal Griekse namen. Het Griekse gedeelte van de gemeente mocht blijkbaar zien dat zij echt gezien werd. De apostelen namen het serieus, waren flexibel en... *zij richten zich op de kern van het gemeente-zijn: het geloof in de Heere Jezus Christus.*

Want *waarom* ondernamen de apostelen gelijk actie? Nu, dat staat in vers 2: 'het is niet behoorlijk', zo zeiden zij tegen de gemeente, 'het is niet behoorlijk dat wij nalaten het Woord van God te verkondigen om de tafels te dienen'. De verkondiging van het Woord van God mocht er niet onder lijden! Het getuigenis van Jezus Christus, wat Hij voor ons heeft volbracht: Zijn sterven en opstaan, Zijn liefde en genade, maar ook Zijn oproep om Hem te volgen en alles voor Hem op te geven... *dat moest verteld blijven worden.* Door dat gemopper en die onrust in de gemeente ging veel energie verloren en werd men bij de kern van het gemeente-zijn vandaan getrokken. Als de apostelen niet oppasten, kwamen zij niet meer toe aan hun eigenlijke taak: de verkondiging van het Evangelie, het onderwijs, het delen van het geloof. Ik hoor hierin een oproep tot ons als gemeenten, tot ons als kerk van alle tijden en alle plaatsen: zorg ervoor dat die verkondiging van het Evangelie niet belemmerd wordt. Alle blokkades die dat in de weg staan, pak die aan. En laat alles – de organisatievorm, maar ook het hele gemeentezijn, de agenda van de kerkenraad en ook je persoonlijke inzet – laat alles afgestemd zijn op dit doel, dit verlangen: met elkaar delen en uitdelen *Wie Jezus is, wat Hij voor ons heeft gedaan en wat Zijn redding betekent.* Zorg ervoor dat in alle taken en acties, maar ook in alle verschillen en soms ook meningsverschillen dit bovenaan blijft staan en alle ruimte krijgt: *Wie Jezus is, wat Hij voor ons heeft gedaan en wat Zijn redding betekent.* Dat geloof, die bevrijding die Hij heeft gebracht, die liefde en genade van God voor mensen die soms zo star en eigenwijs zijn... dat Evangelie van Gods genade en liefde..., is dat met al de agendapunten op de kerkenraadsvergadering verweven? En is dat je drijfveer om diaconaal bezig te zijn? En is dat het doel van je jeugdwerk? En je persoonlijke levensdoel?

Ik wil nog twee dingen zeggen over hoe de apostelen het gedoe in de gemeente hebben aangepakt. Ten eerste beseften zij heel goed wat hun eigen verantwoordelijkheid en wat de verantwoordelijkheid van de gemeente is. De apostelen gaan niet stug en al zuchtend verder met de tafeldienst, ook al hebben zij er eigenlijk heel geen tijd voor. Nee, de apostelen wisten zich te houden bij hun kerntaken. Je kunt alles wel doen, als predikant, als gemeente, maar wat moet je nu doen, wat is je corebusiness?

De apostelen gingen dus niet al zuchtend en steunend steeds meer werk doen, maar – dat is mooi! - zij legden dit acute probleem in het midden van de gemeente neer. 'Zie daarom uit' (vers 3), zo zeggen ze aan de gemeentevergadering ('de gemeenteavond') naar mannen uit uw midden'. Het was namelijk niet het probleem van de apostelen. Het is niet de zorg van de kerkenraad. Het was een *gezamenlijk* probleem en een gezamenlijke zorg, waar de gemeente bij betrokken werd en haar verantwoordelijkheid in moest nemen. Wat een prachtige vorm van leiderschap om zo de gemeente erin de betrekken en haar haar verantwoordelijkheid te laten verstaan.

En wat die zeven mannen betreft die dan worden gekozen – dan kom ik ook uit bij de aanstaande diakenen die in het ambt worden bevestigd - van hen werd ook wat gevraagd. Er werd niet slechts gezocht naar mensen die handig waren in het uitdelen, heel praktische mensen. Nee (vers 3), 'zie daarom uit naar zeven mannen uit uw midden, van wie men een goed getuigenis geeft (mensen die goed bekend staan in de gemeente), vol van de Heilige Geest en van wijsheid... Er mag wat van de kandidaten verwacht worden blijkbaar! Niet dat het bijzonder getalenteerde mensen moeten zijn die overal goed in zijn - ik hoor eigenlijk niets over hun communicatieve vaardigheden en vergadertechnieken enzovoort - het gaat om *hun geloof en geloofsleven.* Dat zij dicht bij God leven, zich afhankelijk weten van de Heilige Geest, dat zij geestelijke wijsheid hebben vergaard en daarin zijn gegroeid in hun leven. Dus ook bij die zeven Griekse diakenen die de tafelbediening doen, gaat het allereerst om hun geloof. Maar ook bij de andere taken in de gemeente. Want je bent niet binnen een organisatie bezig, maar je draagt een verantwoordelijkheid in Gods gemeente, de geestelijke familie. Het gaat erom - wat je ook doet in de gemeente, of het nu op de voorgrond of op de achtergrond is, heel geestelijk of heel praktisch – dat je je laat inzetten met je van God ontvangen gaven..., geleid door de Heilige Geest..., in afhankelijkheid en nederigheid voor God..., uit liefde voor Jezus Christus en Zijn gemeente.

Maar ik sluit af met het belangrijkste wat er over deze geschiedenis valt te vertellen. We hebben het best wel veel gehad over dat gemor, dat gedoe in de gemeente en hoe de apostelen hier wijs mee omgaan..., maar het belangrijkste staat hieraan vooraf en hierop volgend door Lukas beschreven. In vers 1 vertelde Lukas: 'in die dagen, toen het aantal discipelen steeds toenam, toen ontstond er gemor (enzovoort)... En in vers 7, na dit voorval, staat: 'en het Woord van God verbreidde zich en het aantal discipelen in Jeruzalem nam sterk toe. Dit voorval, hoe vervelend het ook is geweest voor de betrokkenen, staat ingekaderd – letterlijk ingekaderd – in Gods werk: *God Die doorgaat met Zijn werk en groei aan de gemeente geeft.* De gemeente had echt wel wat tegenstand en problemen hoor! Gemeente zijn en missionair gemeente zijn is niet zo makkelijk. Als wij even terugbladeren in Handelingen: in Handelingen 4 kan je lezen over hoe de gemeente de mond werd gesnoerd. Men wilde hun boodschap niet horen, want het zorgde voor onrust, voor gedoe in de samenleving. In Handelingen 5 kan je lezen over Ananias en Saffira en hun leugen. Er was dus ook sprake van schijnheiligheid binnen de gemeente. Ook dat maakt heel het missionair zijn van de gemeente kapot: 'en dat noemt zich nou kerk!' En vandaag lezen wij over interne onrust, gedoe in de gemeente, waardoor de apostelen bijna niet meer toekwamen aan de verkondiging van het Evangelie. Nou, op precies dezelfde manieren kan ons gemeente zijn en ons missionair zijn anno nu ook bedreigd worden. Door de samenleving die de goede boodschap niet interessant genoeg vindt. Maar ook door hoe beschamend of halfslachtig wij soms christen zijn. Maar ook door interne onrust, die zoveel energie vraagt. En toch..., en toch gaat God met Zijn werk door! God is getrouw, Zijn plannen falen niet. Ondanks al het menselijk falen van gemeenteleden en gemeenten. Laten wij ons daaraan vasthouden. In wat wij doen..., in wat wij anders moeten doen of juist waarmee wij moeten doorgaan..., in hoe wij met elkaar omgaan..., in wat wij angstig vinden en waar wij ons zorgen over maken..., in hoe je zelf gemeentelid bent... kijk naar dat grote werk van God. Daar gaat het om! Om die liefde en genade van die grote God voor deze gebroken wereld. God is getrouw, Hij gaat met dat werk door. Laten wij er alles voor in het werk stellen om daar met elkaar een heel klein schakeltje in te mogen zijn. Als diaken, of als ander gemeentelid.